

Raadsvoorstel

Onderwerp: Afvalbeleid 2017-2021, "Sorteren, geef uw afval toekomst"	Commissie: Samen wonen 9 maart 2017	BBVnr: 1138568
Portefeuillehouder: Japenga, M.	Gemeenteraad: 27 maart 2017	Raadsvoorstelnr.: 1149994
e-mailadres opsteller: m.wildeboer@bar-organisatie.nl		Openbaar

Onderwerp

Afvalbeleid 2017-2021, "Sorteren, geef uw afval toekomst"

Geadviseerde beslissing raad

1. Het Afvalbeleidsplan gemeente Ridderkerk 2017-2021, "Sorteren, geef uw afval toekomst", vast te stellen.
2. De extra benodigde middelen in 2017 (€ 299.800) en 2018 (€ 162.600) te onttrekken uit de algemene reserve.
3. De financiële gevolgen die voortvloeien uit het Afvalbeleidsplan mee te nemen in de 1^e Tussenrapportage 2017 en te betrekken bij de opstelling van de begroting 2018.

Inleiding

Op 6 november 2014 heeft uw raad een motie (nr. 2014-23) aangenomen om forse stappen te zetten om een afvalloze gemeente te worden. Deze motie sluit aan bij de in het collegeprogramma 2014-2018 opgenomen milieu- en duurzaamheidsdoelstellingen. In de startnotitie "Van Afval naar Grondstof" van oktober 2015 is het proces om te komen tot een betere afvalscheiding opgenomen.

De eerste fase van het traject, waarin participatie en bewustwording de kenmerken zijn, heeft plaatsgevonden tussen maart en december 2016. Met bewoners uit alle wijken, ondernemers en maatschappelijke instellingen zijn interactieve gesprekken gevoerd om zowel de huidige inzameling als ook de toekomstige mogelijkheden te bespreken. Tijdens de raadsbijeenkomst van 1 september 2016 heeft u meegedacht en gediscussieerd over de voor- en nadelen van de diverse inzamelmodellen. In de laatste twee kwartalen van 2016 zijn twee experimenten gehouden rond het verbeteren van de afvalscheiding: het project 100-100-100 in Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk en de proef met het scheiden van keukenafval (GF) in het complex Palladio in de wijk het Zand. Voor de uitkomsten van deze proeven wordt verwezen naar het Afvalbeleidsplan 2017-2021 "Sorteren, geef uw afval toekomst" in de bijlage (hierna: het Afvalbeleidsplan).

Beoogd effect

Door de combinatie van omgekeerd inzamelen (grondstoffen sorteren aan de bron) en Diftar (het belasten van de afstort van restafval) zal de hoeveelheid echt restafval in 4 jaar teruglopen van ruim 226 kilo per inwoner naar 100 kilo of minder per inwoner in 2020. De gesorteerde, waardevolle grondstoffen Oud Papier en Karton (OPK), Plastic, Metaal en Drinkenkartons (PMD) en Groente- Fruit- en Tuinafval (GFT) worden verkocht, nagesorteerd en vervolgens volledig hergebruikt voor nieuwe producten.

Relatie met beleidskaders:

- Collegeprogramma 2014-2018
- Coalitieakkoord 2014-2018
- VANG HHA, richtlijn ministerie van Infrastructuur en Milieu
- Landelijk Afval Plan
- Richtlijn Europese Commissie januari 2017

Argumenten

De gemeente Ridderkerk wil een afvalloze gemeente worden. Deze ambitie is door uw raad in 2014 verwoord. Op de korte termijn is de ambitie nog niet haalbaar. Daarvoor zijn er nog te veel veranderingen nodig in de techniek, maar vooral ook in het gedrag van producenten en consumenten.

Dat betekent dat we de komende jaren flink moeten gaan werken aan gedragsverandering bij het sorteren van waardevolle grondstoffen.

In onze naoorlogse samenleving is verspilling van grondstoffen steeds normaler geworden. Producten werden wegwerpartikelen en voedselschaarste is er niet meer.

Maar tijden veranderen. Burgers, overheden, bedrijven en instellingen worden zich steeds meer bewust van het feit dat deze verspilling van grondstoffen niet door kan gaan. De grondstoffen raken op en het klimaat verandert. Het Afvalbeleidsplan biedt alle ingrediënten om op een efficiënte, betaalbare en servicevriendelijke manier grondstoffen te sorteren en restafval te ontmoedigen.

De verbrandingskosten voor restafval gaan sterk omlaag en de opbrengsten uit grondstoffen stijgen substantieel. Daarmee zet de gemeente Ridderkerk een grote stap in de richting van een afvalloze gemeente.

Kanttekeningen

Uit onderzoek is gebleken, dat het beïnvloeden van afvalscheidingsgedrag door middel van een sterke communicatiecampagne "slechts "5 tot 10%" meer afvalscheiding oplevert. Tijdens de gefaseerde invoering van omgekeerd inzamelen, zoals geschetst, is daarom gekozen voor een financiële prikkel door middel van Diftar. Wanneer de burger moet gaan betalen voor het afstorten van (rest) afval, zal het sorteergedrag aan huis sterk toenemen. De uiteindelijke resultaten van het nieuwe model zullen eerst in de jaren 2018 en 2019 zichtbaar worden. Ondanks een goed serviceniveau, extra toezicht en veel publiciteit zal het behalen van de doelstelling van 2 kilo restafval per week per inwoner (100 kilo per jaar), sterk afhangen van de bereidheid mee te doen aan sorteren van onze inwoners, instellingen en bedrijven. In dit verband is het tevens van belang, zoals in het plan genoemd, om op uitvoerend en technisch niveau samen te werken met Barendrecht en Albrandswaard. Niet alleen om kosten te besparen, maar om ook éénduidigheid in het verzorgingsgebied van de NV BAR-Afvalbeheer te creëren. Het risico van "afvaltoerisme" zal daardoor sterk afnemen.

Ontwikkelingen nascheiding

De technieken om nascheiding van huishoudelijk afval verder te verbeteren zijn permanent in ontwikkeling en worden innovatiever. Toch zal het nog enkele jaren duren voordat meerdere afvalstromen in de nascheiding kunnen worden opgenomen en mogelijk andere keuzen voorliggen voor een inzamelmodel van huishoudelijk afval. Daarom kiezen we nu voor voortzetting van het gebruik van de PMD zak en niet voor grote investeringen in duizenden mini-containers voor PMD. Aansluiting in de toekomst op nascheidingsprocessen zal dan eenvoudig zijn.

Overleg gevoerd met

Tijdens vier bijeenkomsten voor alle wijken van Ridderkerk hebben betrokken inwoners hun mening gegeven over de huidige inzameling en suggesties gedaan voor verbetering. Er waren geen overwegende bezwaren tegen een nieuw inzamelmodel. Bij de keuze voor het nieuwe model is rekening gehouden met de wensen van onze inwoners.

Met zorginstellingen als Humanitas en Stichting IJsselmonde-Oost zijn gesprekken gevoerd over mogelijkheden om hun cliëntgroepen te betrekken bij werkzaamheden rond afvalscheiding.

In de reguliere wijkoverleggen is samen met de wijkregisseurs een verdiepingsslag gemaakt om per wijk zoveel mogelijk input van bewoners op te halen.

Met de verenigingen en kerken die nu in Ridderkerk OPK ophalen zijn we in overleg om hun belangrijke bijdrage in de afvalketen aan te passen en daarmee de voor hen belangrijke inkomstenbron te behouden.

Met diverse VvE's van appartementencomplexen is gesproken over hun mogelijkheden om de afvalscheiding te verbeteren en daar in 2017 nadere acties op te zetten.

Woonvisie heeft op verzoek alle appartementencomplexen in beeld gebracht, met de huidige inzamelmogelijkheden. Afgesproken is om in 2017 ook bij Woonvisie een verbeterslag te maken. Voor meer informatie over het participatietraject verwijzen we naar bijlage 3 van het Afvalbeleidsplan.

In de raadsbijeenkomst van 1 september 2016 is met de meeste fracties gediscussieerd over alle aspecten van de diverse inzamelmethoden.

Tot slot is overleg gevoerd met specialisten van MWH Global uit Delft, die in hun eindrapport van oktober 2015 de Ridderkerkse mogelijkheden voor betere inzameling tot op wijkniveau hebben doorgerekend op tonnages en kosten.

Uitvoering/vervolgstappen

Na besluitvorming door uw raad worden in 2017 alle voorbereidingen getroffen die noodzakelijk zijn voor de gefaseerde invoering van de nieuwe systematiek. Zo zullen aanbestedingen worden voorbereid om alle laagbouwwooningen van nieuwe mini's te voorzien voor Groente-, Fruit- en Tuinafval (GFT) en Oud Papier en Karton (OPK) en zal er een locatieplan worden opgesteld voor de (her) plaatsing van ondergrondse containers (OGC's) voor de inzameling van restafval in de wijken. Tot slot zal een plan worden opgesteld om de hoogbouw van boven-danwel ondergrondse containers te voorzien voor de diverse afvalstromen, met speciale aandacht voor het uitzetten van een keukenvoorziening voor groente, fruit en voedselresten (GF) voor alle gestapelde bouw.

Evaluatie/monitoring

De stuurgroep Afval van de NV BAR-Afvalbeheer bewaakt het vervolgproces na besluitvorming en rapporteert over de voortgang. Voor het implementatietraject is voor tenminste 1 jaar een projectleider aangetrokken.

Financiën

Voor alle financiële gegevens en effecten op de afvalbeheerkosten en afvalstoffenheffing wordt verwezen naar het Afvalbeleidsplan in de bijlage bij dit voorstel.

De financiële gevolgen kunnen door de wijziging van het BBV, waarin is bepaald dat er geen negatief saldo mag ontstaan, niet meer via de egalisatievoorziening beklemde middelen afval geëgaliseerd worden. De gevolgen zullen gedekt worden vanuit de algemene reserve. De dekking zal in 2017 € 299.800 bedragen en in 2018 € 162.600.

In het Afvalbeleidsplan is ook een investeringsplan opgenomen. Deze investeringen zullen formeel in de begroting 2018 worden opgenomen. Deze eerste investeringen zijn nodig om uiteindelijk na enkele jaren een positieve opbrengst te krijgen van ruim 5 ton in 2020.

Juridische zaken

Bij het plaatsen van ondergrondse containers is het mogelijk dat bewoners bezwaarschriften indienen en wellicht daarna rechtszaken tegen de gemeente gaan aanspannen om plaatsing voor hun woning te voorkomen. Uit eerdere trajecten elders is gebleken dat de kans dat enkele bewoners dit zullen doen aanwezig is. Vooraf zal per wijk een locatieplan worden besproken met de bewoners en wijkvertegenwoordigers om zo het draagvlak voor de plaatsing en exacte locaties te vergroten.

Duurzaamheid

Met de invoering van het nieuwe afvalbeleid en inzamelmodel maakt de gemeente Ridderkerk een flinke stap vooruit richting de plaatselijke, circulaire economie op het terrein van het sorteren van huishoudelijk afval. Bewoners, instellingen en bedrijven doen al veel op dit gebied, maar door de combinatie van omgekeerd inzamelen en een tarief op restafval zal het sorteren van goede grondstoffen sterk toenemen en zal de hoeveelheid restafval synchroon hieraan afnemen.

Meer opbrengsten uit grondstoffen en hergebruik en veel minder verbrandingskosten leiden in Ridderkerk op termijn naar een afvalloze gemeente.

Communicatie/participatie na besluitvorming

Na besluitvorming door uw raad van het nieuwe afvalbeleid worden alle Ridderkerkse huishoudens hierover huis-aan-huis geïnformeerd. Via de plaatselijke en sociale media wordt met regelmaat gecommuniceerd over de voortgang van de werkzaamheden en de eventuele start van nieuwe projecten. Er wordt een communicatiekalender opgesteld, waarbij de opmaat naar de definitieve invoering zal worden belicht. Praktijkvoorbeelden vanuit de scholen of VvE's worden bekendgemaakt. Met zorginstellingen en sportverenigingen worden samenwerkingsafspraken gemaakt om ook daar beter te sorteren. Binnen de BAR-organisatie is tevens een relatie gelegd met projecten rond zwerfafval in de openbare ruimte.

Burgemeester en wethouders van Ridderkerk,

De secretaris, de burgemeester,

Dhr. H.W.J. Klaucke mw. A. Attema

Bijlagen/ter inzage liggende stukken

1. Afvalbeleid Ridderkerk 2017-2021, "Sorteren, geef uw afval toekomst"
2. Raadsbesluit